

CEZAR FLORIN COCUZ

Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2013

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	5
Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie - textul liturgic	9
Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie - partituri muzicale în notație psaltică.....	51
VECERNIA MICĂ	53
Stihirile la Doamne, strigat-am, glas VI	53
Slavă..., glas IV	57
Și acum..., glas IV.....	59
Stihirile Stihoavnei, glas II	60
Slavă..., glas II	61
Și acum..., glas II	62
VECERNIA MARE	63
Fericit bărbatul, glas II, de Ierod. Dionisie Marin	63
Doamne, strigat-am, glas II, de Anton Pann	67
Stihirile la Doamne, strigat-am, glas II	74
Slavă..., glas VI	80
Și acum..., Dogmatica, glas VI, de Anton Pann	83
Lumină lină, glas VI, de Ierod. Dionisie Marin	86
Stihirile idiomele la Litie.....	87
Slavă..., glas IV	93
Și acum..., glas IV.....	96
Stihirile Stihoavnei, glas V	97
Slavă..., glas VIII	102
Și acum..., glas VIII	104
Troparul, glas I	105
Alt tropar, glas I.....	106

Troparul Născătoarei - Învierii, de Anton Pann, glas I.....	107
UTRENIA	109
Primul rând de Sedelne, glas I	109
Al doilea rând de Sedelne, glas IV	111
Mărimurile, glas I	113
Slavă..., Și acum..., Aliluia..., de Anton Pann, glas I	115
Sedealna de după Polieleu, glas V	117
Prochimenul, glas IV	119
Pentru rugăciunile..., glas II	120
Stihira, glas VI	121
Luminându-le, glas II.....	123
Stihirile la Laude, glas I.....	125
Slavă..., glas VIII	130
Și acum..., glas VIII	132
Doxologia, glas VIII, atribuită lui Varlaam Protosinghelul	133
Tropar după Apolis, glas I.....	140
CUPRINS	141

Prefață

Sfântul Ierarh Nectarie (născut în Silivria Traciei de Est la 1 octombrie 1846 - † de Sfinții Arhangheli, 8 noiembrie 1920 în insula Eghina) este unul dintre cei mai mari sfinți ai secolului al XX-lea. Ierarh, erudit teolog, scriitor, predicator neobosit, a atins și atinge nenumărate sufile, îndrumându-le spre mântuire. Mare făcător de minuni, prieten al tuturor celor aflați în necazuri și dureri, ajută grabnic în situații care par fără ieșire.¹

Mutarea moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie a avut loc la data de 3 septembrie 1953 și este sărbătorită începând din anul 1961.² An de an, slujbele de pe 2 și 3 septembrie transformă insula Eghina într-un adevărat stup duhovnicesc, unde roiesc mii de credincioși din toate părțile Greciei și din alte țări, pentru a se bucura de mireasma și de dulcile daruri ale marelui Ierarh.

Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina a fost scrisă în limba greacă de părintele Gherasim Mikraghiannanitul (1905-1991),³ călugăr de la Schitul Sfintei Ana-Mică- din Sfântul Munte Athos, încredințat cu slujba de „imnograf al Marii Biserici a lui Hristos”, și recunoscut astăzi ca cel mai de seamă imnograf grec de după Căderea Constantinopolului. Marele poet mărturisea că lucrarea sa imnografică urma trei pași: pe cel al documentării cu privire la Sfântul despre care

¹ Vezi Ευάγγελος Λέκκος, *Άγιος Νεκτάριος ό θαυματουργός. Βίος καί Νέος Παρακλητικός Κανών*, seria Άγιοι καί Έορτές nr. 18.

² Vezi Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, *Ακολουθία καί βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν Νεκταρίου, Ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ Θαυματουργοῦ*, επιμ. Συμεών Κουτσάς (Αθήνα, ά.χ.), 10, 18.

³ *Ibidem*, 77-102.

urma să scrie, pe cel al rugăciunii și pe cel al scrierii. Lucrarea imnografului o privea ca pe o înaltă îndeletnicire plină de har: „Am pe Sfânt în față. De aceea nu doresc să vorbesc cu nimeni. Imnografia, această lucrare duhovnicească, este unire a sufletului cu Dumnezeu, este o rugăciune minunată, este o ridicare a minții, este o vedere tainică ce nu se tâlcuiește și nu poate fi exprimată prin cuvinte. Imnografia este cea mai înaltă filozofie. Nu poate fi dezvăluită prin cuvintele noastre. Trebuie trăită pentru a fi simțită”.⁴

Cartea de față este un prinos de laudă către marele făcător de minuni Sfântul Ierah Nectarie și are la bază frumoasa traducere a textului liturgic grecesc al părintelui Gherasim Mikraghiannanitul în limba română, de către Laura Enache. Tânărul Cezar Florin Cocuz, protopsaltul Mănăstirii Sfinții Trei Ierarhi din Iași, a împletit versul poetic și melosul bizantin cu multă râvnă și dragoste, în zile și nopți de veghe la candela tradiției.⁵ Cântările zugrăvesc pe graiul psaltic românesc chipul blând

⁴ Αρχιμανδρίτης Γεώργιος Χρυσόστομος, “Ένας ύμνωδός από τόν Άθωνα. Γέροντας Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης”, Πεμπτουσία 17 (2005), 86-97: 91. Αρχιμ. Γεώργιος Χρυσόστομος, “Ο ύμνογράφος Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης καί οί ακόλουθίες του σέ άγίους τής Θεσσαλονίκης. Συμβολή στή μελέτη τοῦ βίου καί τοῦ ἔργου του (Θεσσαλονίκη: Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997, 1995), 197-324. Id., “Τό ἔργον τοῦ ὑμνογράφου Γερασίου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου. Εὔρετήρια (Θεσσαλονίκη: Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997, 1997), 29, 41-42.

⁵ După indicația autorului, sursele sale de inspirație au fost următoarele:

- ❖ Arhid. Sebastian Barbu-Bucur, *Slujba Sfântului Ierarh Nectarie de la Eghina, Vercenia și Utrenia Sfântului Cuvios Gheorghe de la Cernica* (pentru Stihirile idiomele)
- ❖ Dimitrie Suceveanu, *Idiomelar*, Vol. I-II (pentru Sedelne)
- ❖ Nectarie Protopsaltul, *Stihirarul* (pentru Stihiri după podobii)
- ❖ Theodor V. Stupcanu, *Anastasimatar* (pentru Stihiri după podobii)
- ❖ Anton Pann, *Noul Doxastar*, Vol. I-II (pentru Slave)
- ❖ Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești (pentru Stihiri după podobii).

și luminos al Sfântului Nectarie, care ne învață că „fericirea, adică bucuria interioară, izvorăște din smerenie”.⁶

Sfântul Nectarie iubea muzica psaltică și condeiul lui inspirat ne-a lăsat multe pagini preafrumoase de imnografie, mai ales pentru Maica Domnului.⁷ Desigur, Sfântul se va bucura de fiecare suflet ce-i va cânta dragostea, durerea și bucuria sa, venindu-i degrabă în ajutor și îndrumându-l pe calea pocăinței, a luminii, a fericirii veșnice prin îndumnezeire.

Conf. Univ. Dr. Maria Alexandru,
Tesalonic, de sărbătoarea Sf. Nicolae Cabasila,
20 iunie 2013.

Pentru rolul primordial al tradiției în compoziția și cercetarea muzicii byzantine, vezi Γρηγόριος Στάθης, “Η βυζαντινή μουσική στη λατρεία και στην ἐπιστήμη (Εἰσαγωγική Τετραλογία), *Βυζαντινά* 4 (1972), 389-438: mai ales 438.

⁶ Citat al Sfântului Nectarie, cules dintr-un calendar grecesc cu cuvinte de folos pentru toate zilele anului.

⁷ Vezi Ἅγιος Νεκτάριος, Μητροπολίτης Πενταπόλεως, *Θεοτοκάριον, ἥτοι ᾠδαὶ καὶ ὕμνοι πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ Ἀειπάρθετον Μαρίαν* (Αθήνα: Βιβλιοπολεῖον Νεκτάριος Παναγόπουλος, ἀ.χ.). Αχιλλέας Χαλδαιάκης, *Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν ποίηση καὶ τὴν μουσική. Εἰσαγωγικὸ σχεδιάσμα στὴν ποιητικὴ – μουσικὴ διάσταση τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου*, Ὑμνολογικὰ Κείμενα (Θεσσαλονίκη: Ὁργανισμὸς Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997, 1995), καὶ Μελέτες 5 (Αθήνα: Αρμός, 1998).

Sărbătoarea mutării moaștelor Sfântului Nectarie
în insula Eghina, 3 septembrie 2011.

**Slujba mutării moaștelor
Sfântului Ierarh Nectarie
din Eghina
(3 septembrie)**

Textul liturgic

**Traducere din limba greacă
Laura Enache**

Stea nouă și între Sfinți strălucită, lauda cea mai mare a ortodocșilor, Părinte înțelepte, primește prinosul laudelor noastre, căci mai înainte, îndrăznind, lăudam plecarea ta la Dumnezeu, iar acum, cântând pomenirea mutării dumnezeieștilor tale moaște, cerem fierbintele tău ajutor.

Adormirea Sfântului Ierarh Nectarie,
Episcopul Pentapolei.
Frescă din Biserica Sfânta Treime din Eghina

În ziua a treia a lunii septembrie săvârșim pomenirea mutării cinstitelor moaște ale Celui între Sfinți Părintele nostru Nectarie, Episcopul Pentapolei, făcătorul de minuni.

LA VECERNIA MICĂ

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 4, glasul al 6-lea:

Săvârșind petrecerea cu dumnezeiască cuviință, de fericirea cerească ai fost învrednicit, iar nouă, Ierarhe, ne-ai dat cinstitele tale moaște ca un izvor de tămăduiri, a căror mutare din mormânt lăudând-o, Nectarie, făcătorule de minuni, cu strălucire o prăznuim.

Mutarea sfintelor tale moaște aflând-o prilej de dumnezeiască sărbătoare și de bucurie cerească, Ierarhe Nectarie, cântare de laudă cântăm Domnului, Celui ce cu îmbelșugare pe tine te-a slăvit cu multe minuni și Care te-a dăruit nouă fierbinte ocrotitor.

Crini ai câmpului s-au arătat tuturor sfintele tale moaște, trimițându-ne nouă bună mireasmă cerească, de Dumnezeu purtătorule Nectarie, când a fost deschis mormântul tău, și pururea risipesc răul miros al patimilor celor ce cu evlavie se apropie cu credință de sfintele tale moaște.

Har îmbelșugat sălășluiește, Părinte, în cinstitele tale moaște, prin puterea Duhului. Pentru aceea se bucură mănăstirea ta, Sfinte Nectarie, și insula Eghina propovăduiește grabnica ta ocrotire, prin care le dăruiești, Sfinte, celor din nevoi ajutorul tău cu milostivire.

Slavă..., **glasul al 4-lea:**

Petrecând în chip cuvenit sfinților, în cuvioșie și adevăr, pe Dumnezeu, Cel ce Se odihnește într-o sfinții Săi, în vremurile cele din urmă, L-ai slăvit, Ierarhe Nectarie, de Care cu vrednicie ai fost slăvit și împreună cu sfinții cei din veac ai fost numărat, și curatele tale moaște, comoară a harului dumnezeiesc nouă s-au arătat, a căror mutare prăznuind, Îl slăvim pe Hristos, Cel ce minunat a lucrat prin tine.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Din multe feluri de primejdii, păzește pe robii tăi, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să te slăvim pe tine, nădejdea sufletelor noastre.

LA STIHOAVNĂ

Stihirile, glasul al 2-lea:

Podobie: Casa Efratului...

Mutarea cinstitelor tale moaște, Nectarie, prăznuind-o acum, luăm cu toții darul Duhului Sfânt.

Stih: Scumpă este înaintea Domnului moartea cuviosului Său.

Cu moaștele tale îmbogățindu-se, ca o comoară de mult preț, Nectarie Părinte, mănăstirea ta se bucură.

Stih: Fericit bărbatul care se teme de Domnul și dorește să păzească poruncile Lui.

A Eghinei insulă har mărturisește, sfințită prin moaștele tale, Nectarie Sfinte, făcătorule de minuni.

Slavă..., **a Sfintei Treimi:**

De raza Treimii, cea întreit strălucită, fiind luminat, strălucești, Nectarie, ca o stea cu lumină nouă.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Luat-a Cuvântul din ale tale sânziuri firea muritorilor și a mântuit, Fecioară, pe tot omul cel căzut.

LA VECERNIA MARE

După obișnuitul Psalm, se cântă: Fericit bărbatul...

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 6, glasul al 2-lea:

Podobie: Când de pe lemn...

Nectar al virtuților te-ai arătat prin curată viețuirea ta, în vremurile cele mai de pe urmă, Nectarie Sfinte, arhiereul lui Hristos, și sfintele tale moaște, sfințite prin harul Duhului, s-au dăruit credincioșilor, a căror mutare din mormânt lăudându-o, pe Cel ce lucrează prin tine minuni, slăvindu-L, Îl cinstim.

Când curatul tău mormânt a fost deschis, multă bună mireasmă tuturor a izvorât, atunci sfintele tale moaște, Sfinte, ca niște preaînmiresmate flori ale slavei viitoare, s-au arătat strălucind har îmbelșugat. Pentru aceasta, la mutarea lor, prăznuind sărbătoare sfântă, cu cântări te cinstim, Nectarie.

Altă scăldătoare a Siloamului s-a arătat racla moaștelor tale, prin harul îmbelșugat al Duhului Sfânt, căci pururea tămăduiește boli de nevindecat și izgonește necurate duhuri. Pentru aceea toată limba spune minunatele tale binefaceri, pe care tuturor le dăruiești, Nectarie.